

Vuoksen eteläinen kalatalouden yhteistyöryhmä
Yhteistyöryhmän kokous 5/2022
Aika 17.3.2022 klo 9-11 ja klo 12-14.30

MUISTIO

1. Kokouksen avaus ja todetaan osallistujat
  - Puheenjohtaja Timo Turunen avasi kokouksen ja todettiin osallistujat.

2. Tilannekatsaus järvilohikannan nykytilasta ja hankkeista
  - Timo Turunen esitteli järvilohikannan nykytilaa, haasteita ja eri hankkeita (liite 1.)
  - Manu Vihtonen: Vesilain uudistus on tärkeä ja vaellusreittien avaaminen myös järvilohelle. Järvilohen merkitys on koko Saimaalle erittäin tärkeä ja sen elvyttäminen rajallista niin pitkään ennen kuin elinkierto voi toteutua.
  - Henna Majuri: Varkaudessa saatu hyviä kokemuksia yhteistyöllä tehdystä hankkeesta ja siitä että yhtiön johto tiedostaa ympäristöasiat ja mahdollinen vesilain muutokset. Ympäristövirtaama toteutuu kohteessa ja saadaan hyviä lopputuloksia ilman riitelyä.
  - Janne Tarkiainen: Kaikki Saimaan toimijat pitää olla mukana järvilohen elvyttämisessä, muun muassa yhtiöt ja kalastajat. Onko Kuurnan salakalastus saatu kuriin ?
    - i. Timo Turunen, salakalastusta on saatu kuriin ja vähennettyä, mutta ei ole loppunut kokonaan. Valvontaa pitää jatkaa ja tehostaa.
  - Henna Majuri: Mikä on virikekasvatuksen nykytila, onko millainen volyyymi poikaskasvatuksessa ?
    - i. Matti Janhunen, virikekasvatuskokeiluja jatketaan ja pyritään yksinkertaistumaan suurempaan mittakaavaan soveltuvaksi. Tuloksia on paljon virikekasvatuksesta ja poikasilla on parempi vastustuskyky taudinaiheuttajiin ja muihin elinkelpoisuuteen liittyviin ominaisuuksiin.

3. Puumalan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman käsittely
  - Toiminnanjohtaja Rauno Jaatinen esitteli suunnitelman liite 2.
  - Henna Majuri: Ne kalatalousalueet, missä on ollut mukana kaupallisia kalastajia tekemässä suunnitelmaa, ovat ottaneet huomioon suojelun ja kaupallisen kalastuksen yhteensovittamisen. Tärkeää, että eri pyydykset on otettu huomioon, ettei turhaan rajoiteta. Kaupallisen kalastajan luvat on haasteellisia ja jos sen päälle vielä tulee turhia rajoitteita, kaikki on yrittäjän toimeentulosta pois. Kalakannat ovat hyviä, siellä missä on kaupallisen kalastuksen alueet määritelty ja kalastettu pitkään. Puumalassa tori on kuuluisa kaupallisen kalastajan tuotteista ja jalostuksesta, se on hyvä esimerkki, miten kotimaista kalaa saadaan ruokapöytiin ja lisäarvoa Puumalalle. Kaupallisen kalastuksen toimintaedellytykset on huomioitu.
  - Tapio Laine, Puumalassa on pitkät perinteet, että yrittäjät otetaan huomioon niin kaupallinen kalastus kuin matkailuyrittäjät.
  - Timo Turunen: Huoltovarmuusasiat nousseet esille ja kotimaisen kalan käytön edistäminen, kaupallinen kalastus on tärkeää.

- Janne Tarkiainen: Viehelupa-alueiden laajentaminen ja osakaskuntien yhdistäminen on hyviä asioita. Lupatyyppien kehittäminen on tärkeä. Kun pitkään kalastettu kuhaa 55 mm verkoilla, onko kuha luontaisesti lisääntyvä jo vai tarvitaanko vielä istutuksia?
    - i. Tapio Laine: Istutuksia jatketaan mutta kuhasaalis on kasvanut voimakkaasti, sitä voidaan pitää menestystarina. Kuhan keskikoko on kasvanut ja isoa kuhaa saadaan.
  - Manu Vihtonen: Lieviskälkosken ja Peukalojoen kunnostus on menossa, WWF on mukana hankkeissa. Toivottavasti myös Lohikosken reitti saataisiin hanketoimintaan mukaan ja vaellusväylät avattua. Useilla pienillä kohteilla merkitystä ja niiden huomioon ottaminen hanketoiminnassa oleellinen osa kalatalousalueiden tehtävää. Hyvä ois olla suunnitelmassa mukana.
  - Timo Turunen: Käydyn keskustelun ja arvioinnin perusteella todetaan, että yhteistyöryhmä on käsitellyt suunnitelman.
4. Oriveden kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman käsittely
- Toiminnanjohtaja Taina Ahosola esitteli suunnitelmaa, liite 3.
  - Eetu Karhunen, yleisvesiä on paljon ja kalastusjärjestelyistä vastaa metsähallitus. Troolikalastukseen soveltuvia alueita pitäisi tarkistella täsmällisemmin ja troolilupien enimmäismäärää, miten osakaskuntien ja yleisvesien suhde suunnitelmassa on oikeasti.
    - i. Taina Ahosola, ymmärtäisin että suunnitelmassa tarkoitetaan troolaukseen niin että jos yleisvedelle myönnetään troolilupa niin kalastaja voi hakea lisää kalastettavaa aluetta osakaskunnilta.
  - Henna Majuri: Kaupallinen kalastus on monipuolista, eikä pelkästään troolikalastukseen tulisi keskittyä. Verkot ja rysät sekä muutkin pyydykset, joita käyttää vapaa-ajankalastajat, samoja pyydyksiä käyttää myös kaupalliset kalastajat. Alueiden määrittelyssä ei pitäisi keskittyä siihen, että myöntääkö osakaskunta lupia vai ei, kalakannat ja alueiden soveltuvuus on oleellinen. Tässä on jätetty ELY:lle haastetta, alueet ja kalastajat ovat eriarvoisia suunnitelmien näkökulmasta.
  - Janne Tarkiainen: Yhtenäislupa-alueet muuttuvat ja kehittyvät alueella, palvelurakenteet jatkossa kehittämistarpeita. Kalatalousalueella on tärkeä rooli järvilohen säilyttämisessä, ei pelkästään LUKE ja ELY.
  - Henna Majuri: Onko särkikalojen pyynnin tehostamiseen syytä, miksi kaupallisen kalastuksen painopistettä halutaan siirtää siihen suuntaan? Onko vedenlaadun muutoksia ja vesiensuojelullista tavoitetta. Siirtyminen siihen suuntaan on vaikeaa ja usein tuettua toimintaa, hoitokalastusta. Kaupallisessa kalastuksessa särkikalat ovat mukana elintarvikelähtöisesti, kuten lahnan merkitys.
  - Manu Vihtonen: Esteiden avaaminen on tärkeää järvilohen kannalta ja nykyisin on hyvin vähäiset vapaat lisääntymisalueet. Varkauden hanke hyvä esimerkki myös järvilohireitille Joensuussa. Vesien puhdistuminen Etelä-Saimaalla on johtanut muikkukannan levittäytymiseen ja sitä kautta myös järvilohi viihtyy yhä laajemmalla alueella.
  - Terho Kauhanen: Kaupalliseen kalastukseen soveltuvia alueita on määritetty Suvaksella ottaen huomioon rantarakentaminen ja ulappa-alueiden soveltuvuus eri pyydyksille. Ranta-alueet otettu eri

käyttötarkoitukseen sen mukaan, miten ne soveltuvat eri käyttötarkoituksiin. Kalastajia on erilaisia, vapaa-ajankalasta on useasti ajanut kaupallisiin pyydyksiin ja niissäkin tilanteissa pitää yhteistyössä ratkaista vahingot. Kaikki kalastajat mahtuvat vesille, kun otetaan huomioon toiset.

- Henna Majuri: Häiriötä aiheuttava toiminta pitää saada kuriin, esimerkiksi uistelu tai heittokalastus uimarannasta tai mökkirannassa aiheuttaa kaikille kalastajille ongelmia jatkossa. Sen vuoksi tärkeää, mitä suunnitelmaan on kirjattu alueiden määrittelyssä ja valistuksessa tai miten kalastusta valvotaan. Syyt kalastuksen kieltämiseen pitää olla todellisia, ei se, että myöntääkö osakaskunta lupia. Käyttö- ja hoitosuunnitelma on kalastusta ohjaava ja kaikki kalastusmuodot pitäisi ottaa huomioon.
- Janne Tarkiainen: Kaikissa kalastajissa ja vesillä liikkujissa on erilaisia ihmisiä, valistus ja seuratoiminta tärkeää. Huonosti merkityt tai merkittömät pyydykset on mahdotonta havaita, uistelija ei kyllä tahallaan uistele pyydyksiin.
- Timo Turunen: Käydyn keskustelun ja arvioinnin perusteella todetaan, että yhteistyöryhmä on käsitellyt suunnitelman.

5. Eteläisen Saimaan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman käsittely

- Toiminnanjohtaja Tomi Menna kertoi suunnitelman hyväksymisprosessista kalatalousalueella ja esitteli suunnitelmaa, liite 4.
- Leo Sallinen: Viime vuosina vesialueen omistajia on kuritettu viime vuosina, oikeuksia on hyvä pitää esillä.
- Henna Majuri: VEALOn taustalla omat oikeusprosessit Etelä-Saimaalla ja sen kautta omien intressien edistäminen. Yhteistyöllä pitäisi hoitaa asiat, eikä oikeusprosesseilla. Suunnitelman pitäisi ohjata kalastusta kestävään kalastukseen, eikä lisätä vastakkain asettelua. Kalakannat ovat uusiutuvia ja kaupallinen kalastus hyödyntää elinvoimaisia kalakantoja. VEALOn esiin nostamat asiat vesialueen omistajien oikeuksista on hyviä, mutta otettava huomioon myös se, että useimmat kaupalliset kalastajat ovat vesialueen omistajia. Lainsäädännössä lienee otettu huomioon peruslaki kalastuslakia säädettäessä.
- Janne Tarkiainen: Yhtenäislupa-alueen kehittämissuunnitelma ois hyvä olla vaikka on jo neljä lupa-aluetta. Luiskien rakentamistarvetta ja lupatyypin kehittämistä lienee kaikilla alueilla. Lupa-alueiden saavutettavuus tärkeää mikä hyödyntää kalastajia ja paikallisia toimijoita.
  - i. Tomi Menna: Ei haluttu suunnitelmaan sisällyttää veneenlaskupaikkojen kehittämistä ihan sen vuoksi ettei se ole pakollinen velvoite kalatalousalueelle.
- Manu Vihtonen: Vuoksen kehittäminen tärkeää LUKE:n selvityksen mukaisesti. Vaellusväylien avaaminen vasta mahdollistaa lisääntyvät poikasaluet ja luontaisesti lisääntyvät kalakannat.
- Henna Majuri: Kalatalousalueen toiminnanjohtajan roolista, toimintasuunnitelma tehdään vuosittain, sen mukaisesti voidaan veneenlaskuverkostoa kehittää. Kaikkea ei tarvitse käyttö- ja hoitosuunnitelmaan kirjata. Vesialueen omistajat aktivoituneet

purokunnostuksissa ja kalakantojen elvyttämiseen. LUKElla ja neuvontajärjestöillä iso rooli mädin saatavuudessa ja siinä ettei kaikki rahat mene kalastusta varten tehtäviin istutuksiin. Rahaa pitäisi kohdentaa myös kannanhoidollisiin asioihin.

- Joonas Ikkävalko: Kalataloudellinen tarkkailu on runsasta alueella ja päätöksenteossa voidaan hyödyntää.

- Timo Turunen: Käydyn keskustelun ja arvioinnin perusteella todetaan, että yhteistyöryhmä on käsitellyt suunnitelman.

6. Muut asiat

- Kaikki muut suunnitelmat on nyt käsitelty pois lukien Pihlajaveden suunnitelma. Yhteistyöryhmä kokoontuu käsittelemään myöhemmin.

- Ei muita asioita.

7. Yhteenveto käyttö- ja hoitosuunnitelmien käsittelystä ja kokouksen päätös

- Yhteistyöryhmän puheenjohtaja Timo Turunen päätti kokouksen klo 12.12.